

**UCHWAŁA NR XXIV/139/12  
RADY MIASTA HELU**

z dnia 29 listopada 2012 r.

**w sprawie przyjęcia Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy  
w rodzinie dla Miasta Helu na lata 2012-2016.**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591; zmiany z 2002r.: Dz. U. Nr 23, poz. 220, Nr 61, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Dz. U. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568 z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006r. Dz. U. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007r. Br 48, poz. 327, Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz.777, Nr 149, poz. 887, Nr 217, poz.1281, z 2012r. poz. 567) w związku z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ( Dz. U. z 2009 r. Nr 180. poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 125, poz. 842, z 2011 r. Nr 149, poz. 887).

**Rada Miasta Helu uchwala, co następuje:**

**§ 1.**

Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta Hel na lata 2012- 2016 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

**§ 2.**

Wykonanie uchwały powierza się burmistrzowi Helu.

**§ 3.**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

**§ 4.**

Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez rozplakatowanie jej treści na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Helu oraz umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady

Marek Chroń

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIV/139/12

Rady Miasta Helu

z dnia 29 listopada 2012 r.

**Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie  
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie  
dla Miasta Helu na lata 2012–2016**

## Wstęp

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody” [Nowakowska, 2008, s. 21]. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem życia człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasal, 2005, s. 16–19].

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu [Tomaszewska, 2007, s. 36–37].

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. Przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. Przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. Zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Hel ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2012–2016. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

## **I. Analiza problemów społecznych na terenie miasta Helu**

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31 października 2012r. Miasto Hel liczy 3.854 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych z Powiatowym Urzędzie Pracy w Pucku wynosi 118, z czego jedynie 21 osób pobiera zasiłek dla bezrobotnych.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Miasta Helu w roku 2011 przeprowadzonych zostało 99 interwencji domowych. W okresie od 01.01.2011r. do 31.10.2012 r. założono 14 „Niebieskich Kart”.

Z danych Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Helu wynika, że w okresie od 01.01.2011 r. do 31.10.2012 r. było 19 zgłoszeń, 12 osób podjęło leczenie odwykowe.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Helu wynika, że na dzień 31.10.2012 r., 6 % ludności gminy korzysta z zasiłków pomocy społecznej. W okresie od 01.01.2012 r. do 31.10.2012 r., złożono „Niebieskie Karty”.

Sześć rodzin korzystało ze wsparcia Punktu Pomocy Rodzinie w Helu, m.in. z powodu przemocy w rodzinie. Ofiarami przemocy były najczęściej kobiety i dzieci. Sprawcami byli mężczyźni, w większości przypadków uzależnieni od alkoholu.

W szkołach na terenie Gminy Hel zanotowano wielokrotne akty przemocy fizycznej i psychicznej. Przemoc fizyczna wyrażała się kopaniem, szarpaniem, popychaniem. Przemoc psychiczna to bezustanne wyśmiewanie się, poniżanie, wyzwiska.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

## **II. Cele programu**

Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Hel,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Hel,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

## **III. Założenia Programu**

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

## **IV. Program jest spójny z Programami :**

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2012-2020.
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie miasta Helu w latach 2007-2013,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na lata 2012.
- Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:
  - ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
  - ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
  - ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).

#### **V. Zasoby Miasta Helu w zakresie realizacji Programu:**

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.

2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komenda Policji,
- Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Placówki oświatowo-wychowawcze,
- Ochrona zdrowia,
- Organizacje pozarządowe w szczególności działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Kuratorzy sądowi,
- Parafie,
- inne, w zależności od gminy.

#### **VI. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:**

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

#### **VII. Zagrożenia w realizacji zadań:**

- stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- brak współpracy rodziny w zakresie przezwycięzania kryzysów,
- problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ubóstwo,
- brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna,
- brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego.

#### **VIII. Realizacja celów Programu**

##### **Cel 1**

##### **Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Miasta Hel**

##### **Działania:**

1. Określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Podmiot realizujący działanie:

- Rada Miasta Helu.

2. Powołanie Miejskie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- burmistrz Helu.

3. Współpraca w ramach zespołu interdyscyplinarnego:

- pracownicy socjalni,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele policji,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- inni w zależności od zasobów,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

#### 4. Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,
- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenie kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- organizowanie spotkań edukacyjnych dla mieszkańców, np. w świetlicy socjoterapeutycznej,



- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,
- organizowanie konkurów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- Placówki oświatowo-wychowawcze,
- Świetlica socjoterapeutyczna,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny,
- inne, w zależności od zasobów gminy.

## **Cel 2**

### **Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie**

#### **Działania:**

1. Izolowanie sprawców od ofiar.
2. Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych.
3. Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.
4. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Wejherowie o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

## **Cel 3**

### **Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie**

#### **Działania:**

1. Utworzenie punktu informacyjnego:
  - udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
  - udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
  - udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
  - udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-edukacyjnych,
  - rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.

Podmiot realizujący działanie:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

2. Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- Policja,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejska Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Przedstawiciel oświaty,
- Przedstawiciele ochrony zdrowia.

3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Policja,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny.

## **Monitorowanie**

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 15 stycznia każdego roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

#### **Sprawozdawczość**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Helu do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

#### **Finansowanie Programu**

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Hel, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.